

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

Cap. I. De pretio, valore, & excellentia charitatis & vnionis fraternæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40072

nequeamus, oculos tamen in illud conijciamus oportet; quia quo longius progrediendo, ad id accedemus propius, eo maior nostra futura perfectio est & vnio cum Deo. Quare ita rem omnem vir sanctus concludit: *Hæc est, ò Pater, in nobis voluntas Filij tui, hæc pro nobis oratio eius ad te Patrem suum, cum ex hac vita decede-*

ret, vt, sicut ipse vnum tecum est, ita & nos tam cum ipso, quam tecum in vnione perfecti amoris idem simus, *ve scilicet Ioan. 17. 21. amemus te propter te, & nos non nisi in te. Hic est finis, hæc est consummatio, hæc est perfectio, hæc est pax, hoc est gaudium Domini, hoc est gaudium in Spiritu sancto, hoc est silentium in celo.*

TRACTATUS QVARTVS. DE VNIONE ET CHARITATE fraterna.

CAPVT PRIMVM.

De pretio, valore, & excellentia charitatis & vnionis fraternae.

Psal. 133. **C**um quibus bonum, inquit, inquit, Psaltes, & quam iucundum habitare fratres in vnum! quam decora pulchraque est vnio & conformitas fratrum! Hieronymus hunc Psalmum exponens, Religiosis in vna Religione & congregatione viuētibus eum proprie conuenire asserit: *Vere bonum, vere iucundum: vnum fratrem hic in mundo dimisimus, & ecce quantos in Religione, qui nos ament, & melius quam fratres carnales, erga nos affecti sint, inuenimus.*

Fratres seculares non tantum me amat, quantum meam substantiam. Atque hoc est, quod consanguinei & cognati præcipue spectant, nos amando: suum nimirum duntaxat quærunt commodum, ob id vnū nos consecantur, ob hoc item nos inquietant, & hoc si desit, parum nos curant & quærunt. Non est id proinde verus tui amor, sed proprii emolumenti studium. *Cæterum fratres spirituales, qui sua vtique negligunt, & propter Deum deseruere, aliena non quærunt; nam non ambiunt substantiam, sed animam. atque is demum verus est amor. Vide bene Ambrosius: Maior est fraternitas Christi quam Rodriguez exercit. pars 1.*

sanguinis: sanguinis enim fraternitas similitudinem tantummodo corporis refert, Christi autem fraternitas vnanimittatem cordis animaque demonstrat, sicut scriptum est: Multitudinis autem credentium erat cor vnum & anima vna.

Arctam hanc Religiosorum vnionem coniunctionemque egregie depingit sanctus Basilius: Quid, inquit, dari fingique potest iucundius, quid beatius, quid felicius, quid admirabilius, quam homines ex diuersis nationibus ac regionibus perfectos per exactam morum ac discipline similitudinem adeo in vnum veluti coaluisse, vt in pluribus corporibus vnus modo esse animus videatur, vicissimque plura corpora mentis vnus instrumenta cernantur. Atque hoc est, quod non nisi magna cum admiratione in vita B. P. N. Ignatij legimus, & velut miraculum, quod in Societate nostra Deus est operari dignatus, suspicimus, tantam scilicet inter homines adeo diuersarum nationum, & natura & statu, tum indole, ingenio, & conditione ab inuicem disparibus & differentes vnionem & conformitatem: quamuis enim in rebus naturalibus toto celo distant, gratia tamen & vir-

Psal. 67. 7.

In Societate
Iesu viget
fraterna
charitas.

tutes, & dona supernaturalia eos mire conformes & vnos efficiunt. Atque hoc est, quod indicare his Propheta verbis voluit: *Deus qui inhabitare facit vnum moris in domo*. Tam late porro hocce beneficium, quod Deus (que eius bonitas & misericordia est) in hoc nobis contulit, patet, vt nō solum ipsi qui in hac Religione velat domestici agimus, eo gaudeam⁹; sed etiam ad exteros, magna cum illorum ædificatione & emolumento, nec nō magna Dei nostri gloria; huius odor spargatur ac se diffundat. Vnde etiam multi Societatem ineuntium, dum quid eos ad hanc præ alijs Religionibus capeſſendam mouerit & induxerit, rogatur, illa, quam in ea notant, vnione & fraternitate maxime se permotos fuisse respondent. Bene autem hæc concordant cum eo, quod in superiora illa Psalmographi verba, *Ecce quam bonum, & quam iucundum habitare fratres in vnum!* scribit Augustinus: *Verba, inquit, ista Psalterij, iste dulcis sonus, ista melodia etiam Monasteria peperit, iuuenes parentibus valedicere, facultates relinquere, & in Religionis portum confugere compulit. Hæc tuba est, quæ eos conuocauit, & de varijs mundi partibus in vnum corpus sociavit, sibi persuadentes, hanc fratrum ad inuicem vnionem & charitatem cœlestis cuiusdam vitæ speciem esse. Hæc Monasteria primum produxit, Religioſas domos repleuit. Illa charitas etiam ceu magnes est, quæ omnium hominum corda ad se attrahit. Vnde etiam inter tria illa, quæ coram Deo & hominibus probata esse, ait Sapiens primum locum occupat concordia fratrum.*

Eccles. 25. 1.

Mat. 22. 38.

Duo charitatis huius præcepta habemus. Primum est, Maximum & primum illud Dei ex toto corde nostro, ex tota anima nostra, ex totis viribus nostris diligendi, mandat; secundum vero huic simile, vt proximum diligamus sicut nosmetipsos. De secundo hoc præcepto in præſens tractabim⁹, quia ipsum est, quod hanc vnionem & fraternitatem, de qua loqui statuimus, facit. Hæc autē animo-

rum & cordium vnio, charitatis huius & amaris effectus & proprietatis est: nam, vt ait Magnus Dionysius, vnum alteri iungendi & colligandi vim habet; vnde etiam ab Apostolo dicitur vinculum perfectionis, vt pote quæ ea, quæ ab inuicem diuulsa sunt, connectit & combinat, & è multis voluntatibus vnã tantum conflat, & efficit, vt quod mihi volo, etiam alijs velim, tantumque eis boni optem, quantum mihi ipsi, & amicus sit alter ego, & ego alter ipse. & ambo non nisi vnum quid. Vnde etiam Augustinus dictum eius comprobat, qui amicum *anima dimidium* suæ, id est, animam in duo corpora dispartitam, appellabat.

Vt vero charitatis & dilectionis huius erga proximum valorem & excellentiam, quantique à Deo ipsa fiat, videamus, ab vltimis illis CHRIS TI verbis supra indicatis incipiamus. Notat autem bene circa hæc Chrysostomus, Dominum *LES VM*, magno & primo illo mandato, de amore Dei iam dato, statim subiunxisse, secundum de amando proximo mandatum primo simile esse. Nota, inquit, miram Domini nostri bonitatem & benignitatem: etsi enim homo infinito quodam intervallo à Deo distet, tali eum nihilominus amore à nobis diligere vult, qui sit amori, quo diligendus est Deus, quam proximus ac similitudo: atque id eo eandem prope in amore proximi, quam in amore Dei, mensuram præscripsit. Deum quippe iubet vt ex toto corde & tota anima diligamus; proximo vero sicut nosmetipsos. Atque sicut, dum cupiamus in mundo bene volumus, eumque etiam atque etiam alteri commendare cupimus, dicere solemus; Hunc si dilexeris & foueris, me diliges: Ita, inquit Chrysostomus, hic dixisse videtur Christus, dum ait: *Secundum autem simile est huic*, id est, si ames proximum, amabis Deum. atque hoc est, quod Petro alias ait: *Si diligis me, pasce oves meas*; perinde ac si diceret, Si ames me, curam gere meorum; hinc enim patebit, vtrum diligas me.

Vult

Vult præterea Dominus, vt eodem proximum amore diligamus, quo ipsum amamus. atque hoc est nouum illud mandatum, quod Christus nobis præscripsit, dicens: *Mandatum nouum do vobis, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos: vt enim Christus nos propter Deum, & propter Deum dilexit; sic & à nobis proximum propter Deum & propter Deum amari cupit.* Ideo vero id, inquit Augustinus, nouum mandatum appellatum, non solum quia noue nobis fuit à Christo explicatum, & noue verbo & exemplo commendatum, verum etiam, quia vere quidam nouus est amor, quem à nobis hic exigit. Amor quippe naturalis in carne & sanguine, in respectibus humanis, & proprijs & particularibus commodis fundatus, admodum verus & antiquus est: & amore hoc inuicem diligunt non tantum boni, sed & mali; nec soli homines, sed & animalia. Dicit enim Sapiens: *Omne animal diligit sibi simile:* sed amor, quo proximum & fratres nos diligere iubet Christus, nouus est, quia spiritualis & supernaturalis debet esse, vt scilicet proximum propter Deum, & eodem, quo Deum amamus, amore diligamus. Atque ideo Theologi & Patres docent, vnam eandemque charitatem & virtutem esse, qua Deum diligimus propter Deum, eum ea, qua proximum propter Deum; & addunt, quemadmodum, dum Deum diligimus, ipsa Theologia quædam virtus est, id est, diuina, & quæ Deum in scopum & obiectum habet: ita quoque hanc Theologicam & diuinam esse, quando diligimus proximum, quia eum amamus propter Deum (id est, quia infinita Dei bonitas digna est, quæ propter seipsam ametur) & quia propter illam proximum etiam diligimus.

Nihil denique in sacra Scriptura repetimus aut studiosius inculcatum, aut pluribus verbis commendatum, aut sæpius repetitum, quam hoc vnionis & fraternitatis charitatis præceptum. Vnde etiam ipse Redemptor Iesus, iamiam ex hoc mundo discessurus, hanc in ultimo illo

Cæna sermone, semel atque iterum identidem commendauit. Nam cum dixisset: *Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem, sicut dilexi vos:* ilico denovo subiungit; *Hæc vltima mea voluntas, & hæc mando vobis, vt diligatis inuicem.* Vt hinc scilicet videamus quantopere, vt hoc cordibus nostris insculptum & impressum esset, voluerit: sciebat enim, quanti nostra hoc interesset, atque adeo vniuersam legem, ac reliquorum præceptorum obseruationem & adimpletionem ab hoc vno dependere, iuxta illud Apostoli: *Qui diligit proximum, legem implet.* Hinc quoque dilectus ille eius discipulus hanc doctrinam videtur hausisse; quam adeo profunde cordi suo insculptam habuit, vt præter hæc in Epistolis suis Canonicis aliud nihil tractare videatur, quod illa ex Domini sui verbis suserit. *Quin etiam, vt de eo refert Hieron. cum iam ita seniuisset, vt Ecclesias & collectas per se adire non posset, sed ad eas inter discipulorum brachia deferretur, aliud nihil in iisdem inculcabat, quam, Filioli, diligite inuicem, quam iteratam toties doctrinam eum discipuli vix sine nausea audire possent, dicebant: Magister, cur semper idem hoc nobis inculcas, ac repetis? respondit (vt ait Hieronymus) dignam Ioanne sententiam; Quia præceptum Domini est, charissimi, & si id solum fiat, sufficit. Omnis enim lex in vno sermone impletur, Diliges proximum sicut teipsum, & hanc si obseruemus, omnes obseruabimus.*

Minutum hoc & sigillatim examinans Augustinus, ait: *Tantum pondus præcepti in ea sententia Dominus constituit, vt diceret: In hoc cognoscent omnes, quia discipuli mei estis, si dilectionem habueritis ad inuicem.* Nec vero Christus Dominus hic stetit, sed & ulterius progressus est: nam in illa quam ad Patrem fudit oratione, quam decimo septimo Euangelij sui capite refert Iohannes, non solum charitatem hanc signum & notam esse vult, è qua eius esse discipuli cognoscatur, sed etiã tanta omnes inuicem vnione & fraternitate coniungi, vt hæc vna satis sit, ad

mun-do fidei ac Religionis nostræ veritatem, & Christum Iesum, vnigenitum Dei Filium esse, persuadendum. Quod quam maxime D. Chrysostomus ponderat: *Non pro discipulis meis, inquit, tantum rogo te, Pater æternæ, sed & pro eis, qui credituri sunt per verbū eorum in me, ut omnes vnū sint, sicut tu Pater in me, & ego in te, ut & ipsi in nobis vnū sint, ut credat mundus, quia tu me misisti.* Annē vnionis & fraternitatis huius excellentia altius extolli, & magis exaggerari queat, cum vna ipsa factis sit, & satis esse debeat, ut mundus fateatur ipsam quendam Filij Dei in mundum aduentus effectum esse, vtque ipse doctrinam eius & Christianam Religionem gratanter & vltro suscipiat.

Quam quæ dico vera sint, quantique ponderis, colligi potest ex eo, quod S. Pachomio contigit. Hic enim cum adhuc Gentilis in castris Constantini Magni militaret, & necessario ad vitā commertu ita deficiente, vt fame prope emoreretur, vna cum comilitonibus quibusdam oppidum quoddam ingressus esset, tam copiose in eo & hilariter tanta caritate omnia vitæ subsidia sibi vidit suppeditari; vt admiratus Pachomius quæreret, quænam gens ea foret tam ad benefaciendum propensa? Audiuit eos Christianos esse, quibus pro more esset peregrinos omnes passim recipere, ijsque quo possent modo succurrere, & benefacere. Quo audito, statim se ipse ad institutum illud vitæ amplectendum interius permoueri sensit: quare manib. ad cælū sublatis, & Deum in testem aduocans, Christianis spon-dit accessurum. Fuit illi itaque caritas hæc, vt se conuerteret, sibi; illam veram fidem & Religionem esse persuaderet, motiuum & occasio.

Ad-dit porro Redemptor & aliud, per-magnæ nobis omnibus consolationi futurum: *Et cognoscat, Pater, mundus, quia tu me misisti, & dilexisti eos, sicut & me dilexisti.* Vnum de præcipuis signis, è quo colligatur, peculiari quodam Deum affectu erga congregationem aliquam ferri, eamque amore quodam eximio, singula-

ri, priuilegiato, & quali Filium suum vnigenitum diligit, diligere, est, quod ei hæc vnionis & mutæ fraternitatis gratiam ac donum cōcedat, quemadmodum eum illā in primitiua Ecclesia dedisse & communicasse videmus ijs, qui primitias spiritus habebant. Quare bene S. Iohannes ait: *Si diligamus inuicem, Deus in nobis manet, & charitas eius in nobis perfecta est.* Et Dominus ipse testatur: *Vbi sunt duo vel tres congregati in nomine meo, ibi sum in medio eorum.* quid futurum igitur, vbi tam multi in eius nomine, & ex amore eius, congregabuntur? Itaque vt tam amplis bonis gaudeamus, vtque euidentissimum hocce pignus, quod Deus inter nos ver-setur, nosque peculiari quodam affectu prosequatur, habeamus, demus omnem, quam possumus, operam, vt charitatem & vnionem hanc semper integram vegetamque conseruemus.

CAPVT II.

Quam hæc nobis vnio & charitas necessaria sit; & quedam eius conseruanda media proponuntur.

APOSTOLVS Paulus Colossensibus scribens, ad omnigenas quidem virtutes eos cohortatur, ad charitatem tamen quammaxime: *Super omnia autem hæc, charitatem habete, quod est vinculum perfectionis, & virtutes omnes conseruat & animat; nec non Apostolus Petrus in prima sua Canonica: Ante omnia autem mutuam in vobismetipsis charitatem continuam habentes.* Vnde perspicere licet, quanti hæc charitas & vnio sit momenti, eū Apostoli hi & Ecclesie Principes tam eā studiose cōmendent, vt dicant *ante omnia & super omnia* eam esse comparandam: vt eam pluris semper quam reliqua omnia faciamus.

Principio quidem, quam ea omnibus in genere Religiosis sit necessaria, facile inde perspicere potest, quod nulla penitus sine vnione & animorum conformitate sub-

Homil. 8. in
Iohann.

Baron. tom. 3.
p. 144. & apud
Metaphrast. 14.
Aug.

Iohann. 17. 23.